

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel

MECAN

ŠE ENO PISMO

Dragi Tone! To pismo MORAŠ objaviti, da se tako vsaj delno popravi krivica, ki ti je bila javno storjena s priobčenjem tretjega anonimnega pisma.

Oglašam se predvsem zato, ker tisto sliko v osnutku, o kateri je bilo govora, sem jaz posnel na Slovenski pristavi, enkrat leta 1976 in jo izročil tebi na kegljišču, nekaj mesecev pozneje. To izjavo sem pripravil podpreti s prisego, če je treba. Zakaj bi nekdo trdil, da je slika stara 10 let, če pa to ni res.

Veliko ljudi, s katerimi sem govoril, je bilo mnenja, da si bil premalo oster z nepodpisanim izzivačem, katerega edini namen je bil, da bi te ponižal. Kaj se je zgodilo s tvojo bojevitostjo na stara leta? Ali bi nas rad prepričal, da se spremi njaš v drugega sv. Frančiška? Veš, mnogi te poznamo že desetletja in dobro vemo, kaj volk lahko spremeni in česar ne more...

Tudi ni treba verjeti, da je pisun res videl boljše glave kot je tvoja na vrtu med zeljem in solato. Meni se ta trditev splah zdi neumna in popolnoma neresnična. Sicer pa pri tvojih letih ni več tako važno kako človek izgleda, da le zdravje služi za silo.

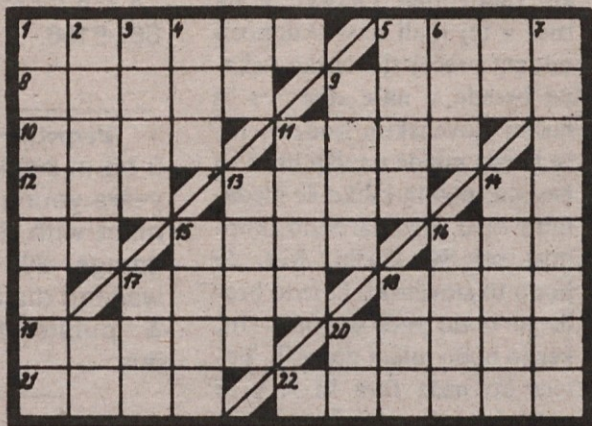
Svetujem ti, da pokažeš tisto pismo par ljudem, mogoče bo kdo prepoznal pisavo. Ali pa poglej na znamko, kje je bilo pismo oddano na pošto. S skupnimi močmi moramo najti tega anonimnega »važnoviča«, ga okrog obrniti in ga stresti iz hlač.

V upanju, da ti še na misel nikdar ne pride, da bi zaradi tega nehal pisati v Ameriško Domovino, te lepo pozdravljam, tvoj prijatelj

Stanley

Dragi Stanley! Kako že pravijo? »With friends like you, who needs enemies...«

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1) Sol očetne kisline 5) Predsednik Sirije 8) Luna 9) Feliks 10) Član judovske ločine 11) Letni posek gozda 12) Paradiž 13) Telesno pohabljen 14) Casovni zaimek 15) Vroča voda 16) Vrsta športa 17) Cleveland-ska slovenska plesna skupina, ki je z letošnjim programom obhajala 30. letnico svojega obstoja 18) Samojed 19) Martin 20) Nižava 21) Rimski cenzor 22) Zlasti na Štajerskem in v Prekmurju zelo pogosto žensko ime.

NAVPIČNO: 1) in 7) Naš ponos v svobodnem svetu 2) Vladarski naslov 3) Kratko literarno delo, razprava 4) polt 5) Hača Turjan 6) Del teniške igre 9) Prometno znamenje 11) Grški bog ljubezni 13) Je priljubljen le, če ga serviramo s klobasami (Sorry, Frank!) 14) Orientalno gostišče 15) Mesto, prostor 16) Razbojnik, ki je bil križan s Kristusom in je umrl nespokorjen 17) Komunistična partija Italije 18) Meni (množina) 20) Reka

Rešitev zadnje križanke (A.D., 4. sept.)

Vodoravno: Meka, Lo, Ima, Pes, Akordi, Ako, Vedoma, Onu, Eva, Eter.

Navpično: Mi, Ena, Kakadu, Led, Osir, Promet, Oko, Zvon, Ens, Ave.

Ko je papež Janez videl stroge varnostne ukrepe, ki jih je vlada podvzela ob priliki njegovega obiska v Kanadi, je menda pripomnil:

»Ne razumem, zakaj je povsod toliko policije. Saj jaz ne nameravam storiti nobenemu nič žalega.«

Ljubljanski oktet bo gostoval v Fairfieldu

FAIRFIELD, Conn. - V farni dvorani in v gozdiču nad cerkvijo prirejamo proslave, plesne prireditve, piknike in še kaj. Koncertov na visoki ravni nimamo v Fairfieldu vsako leto. Da bi pa mogli slišati skupino glasbenih umetnikov mednarodnega slovesa na našem odru, o tem nismo nikdar niti sanjali. Do danes! Sedaj se nam pa uresničujejo prav take sanje. V petek, 12. oktobra 1984, bo imel v cerkvi sv. Križa v Fairfieldu koncert narodnih in umetnih pesmi Ljubljanski oktet, ki prihaja na turnejo v Severno Ameriko.

Komur so slovenske glasbene skupine in ansambli bolj poznani kakor temu poročevalcu, bi morda vedel več po-

vedati o Ljubljanskem oktetu. (Več podatkov bo v naslednjih A.D. op. ur.) Osebnost sem bil nekajkrat na koncertih Slovenskega okteta. Ta se mi je zdel kvalitetno višek in popolnost vsega, kar more doseči izvajanje glasbe. Poznavalci mi sedaj zatrjujejo, da Ljubljanski oktet nič ne zaostaja za Slovenskim oktetom, niti po programu niti po dovršenosti izvajanja. Če je tako, potem moremo pričakovati izredno doživetje na koncertu 12. oktobra.

Po koncertu, ki bo v cerkvi sami, se bomo preselili v farno dvorano, kjer bodo isti umetniki poskrbeli za plesno glas-

bo. Ob njej bomo nadaljevali večerno zabavo. Hrana in pijača bosta na razpolago v izobilju. Vstopnina za ves večer je 8 dolarjev. Čim prej si naj vsak poskrbi vstopnico in rezervira mesto.

Vse priprave so pod pokroviteljstvom Župnijskega sveta. G. Jože Višinski je predsednik pripravljalnega odbora. Za vstopnice in rezervacije pokličite (203) 377-4902 čez dan. 374-4792 ob večerih, ali pa tudi župnijsko pisarno - 372-4595.

Na svidenje na glasbenem večeru pri Sv. Križu v Fairfieldu v petek, 12. oktobra 1984. Poročevalca

Lemontske sestre in Slomšek

JOLIET, Ill. - Ta četrtek, 4. oktobra, bodo slovenske šolske sestre, ki nosijo sedaj uradno ime: »Sisters of St. Francis of Christ the King«, obhajale 75-letnico svojega obstoja tukaj v Ameriki. Njihova provincialna hiša je v Lemontu in sedanja provincialka je č.s. Rose Ovca.

Začetek teh sester gre nazaj prav do Slomška. Sestra Augustina Zorec je za publikacijo »Slomškov simpozij v Rimu«, ki je bila izdana v Rimu lani, napisala članek pod naslovom »Slomšek in Slovenske šolske sestre«. Za njihovo obletnico bom na tem mestu povzel nekaj podatkov iz tega članka:

Po svetem misijonu za žene v Mariboru l. 1860 je škof Slomšek ustanovil Katoliško društvo gospa, ki bi naj posebno skrbele za zapuščeno žensko mladino. Te so se tega dela pridno oprijele. Leta 1862 je Slomšek potoval v Rim, kjer je poročal sv. očetu, takratnemu Piju IX., o položaju svoje škofije. Sv. oče ga je tudi vprašal, kaj se dela posebno za mladino; Slomške mu je odgovoril, da zaradi premestitve škofijskega sedeža v Maribor, na tem področju se ni veliko storilo. Obljubil pa je, da bo to delo začel, takoj ko se bo vrnil domov. Po vrnitvi v Slovenijo, je Slomšek o tem res poročal Katoliškemu društvu gospa, ki so na svoji generalni seji l. 1863 sklenile, da zaprosijo za šolske sestre iz Algersdorfa pri Gradcu, da bi prevzele vodstvo

sirotišča in pouk revnih deklet v Mariboru. Seveda v tem času je bil Slomšek že v grobu.

Proti koncu leta 1864 so prišle 4 sestre v Maribor; predstojnica je bila sestra Margareta Pucher. Takoj ko so sestre prišle v Maribor, se je pojavila misel, da bi se ta majhna skupina sester osamosvojila od Algersdorfa. To se je posrečilo Slomškovega vzgojencu in nasledniku škofu Stepisniku. Dne 5. julija 1869 je sekovski knezoškof Zwerger priznal neodvisnost redovne hiše v Mariboru. In še isti dan je tudi deželna vlada v Gradcu privolila za ustanovitev nove Kongregacije šolskih sester v Mariboru. Ta Kongregacija šolskih sester je bila prva in tudi edina ustanovljena na slovenskih tleh.

Po Slomškovega zgledu se je Kongregacija slovenskih šolskih sester, ki obstoja že nad 110 let, žrtvovala za kulturni napredek slovenskega naroda, ter za širjenje božjega Kraljestva doma in po svetu. Tako je ta mlada kongregacija razširila svoje veje ne samo po Sloveni-

ji, ampak tudi v Afriko, Južno in Severno Ameriko. V Severno Ameriko so sestre prišle l. 1909, v Lemont, kjer imajo svojo provincialno hišo, pa l. 1926. Ko lemontske sestre praznujejo svojo obletnico, jim želimo veliko božjega blaga slova pri njihovem apostolatu za mladino. Naj naš velik škof Slomšek prosi zanje, posebno še za obilen naraščaj.

Oba Slomškova krožka v Chicagu in v Clevelandu pridno finančno pomagata z Slomškovo zadevo. Krožek v Chicagu je pripravil okusno kosilo v ta namen 23. septembra in krožek v Clevelandu pripravlja veliko Slomškovo kosilo za zadnjo nedeljo v oktobru. Tukaj je zopet prilika, da podpremo zadevo Slomška, ki je toliko naredil za naš narod!

P. Atanaz

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300
431-2088

17010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvom

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Po treh letih in malce čez...

XI.

NEW YORK, N.Y. - Nekaj stvari, ali bolje rečeno, dogodkov v življenju pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi tu v New Yorku, je bilo, da sem prenehala pisati iz njujorške slovenske srenje. O zadnjem, ki je prizadel moje občutljivo čustvo tudi za narodno stvar, sem govoril in se spovedal. Nekateri pa sem zamolčal, ne da bi pri tem kaj grešil, ker tako je bolje za vse nas, ki še prihajamo v domačo cerkev na Njujorskem.

Moj molk v AD je bil občuten pri mnogih, ne samo na Njujorskem, ampak po vsem slovenskem Ameriškem. To spoznavam tudi iz pisem, ki jih dobivam. Hvala vsem! Iz njih spoznavam, da so mnogi sprejeli tisto, kar sem dejal, tako - kot sem dal. V vsem tem sem prišel do prepričanja, da tudi iskrene besede niso samo izraz tvojega notranjega življenja, ampak postanejo hkrati življenje mnogih drugih.

To je za mene dokaz, da se mora slovenska Ameriška Domovina ohraniti, ker z njeno slovensko besedo, prihajajočo v domove naših ljudi, postaja naše življenje, ki prepre-

čuje naše narodno izginotje na tujem. Le tako bomo še živeli.

Dne 8. septembra nisem prišel v Cleveland, a kljub temu sem bil tam, in upam, da se je kaj dobrega našlo za ohranitev našega edinega slovenskega lista na Ameriškem. Materija in duh imata v življenju prečesto neke stične točke. Če hočemo ohranjati tisto duhovno narodno življenje na tujem, moramo pomagati ohranjati tudi vidni materialni vir, odkoder to narodno življenje črpa sile svojega obstoja.

Ne mislim, da sem zdajle skrenil iz poti v svoji njujorški slovenski srenji. Ne! Samo čutim in občutim v vsem bistvu, kako smo celica, ki ne more živeti samo za sebe. Življenjsko silo prejemo tudi od drugih, medtem ko jo drugim oddajamo. In Ameriška Domovina nam je še zmerom skupno srce, ki naj daje silo, kri našim preostalim narodnim srenjam po Ameriškem.

V srenjskem pogledu je nam, njujorškim Slovencem, cerkva sv. Cirila na Osmi s svojo dvorano tista materialna osnova, na kateri se lahko naše narodno življenje ohranja. Nova dvorana nam mora

postati novo sredstvo za to ohranjanje. Vprav zato so bile te zadnje žrtve napravljene.

Upam, da nismo nekaj začeli delati za življenje ravno pred smrtjo, da bi nekaj več in nekaj lepšega zapustili tujim dedičem, ker svojih ne bi več imeli. Naši pravi dediči pa so lahko samo slovenska mladina. Ta pa se nam ohranja samo s slovensko besedo, ker bi po mojem opazovanju dejal: Brez te slovenske besede narodna kri v naših ljudeh, in kaj hitro v mladih, začne vodeneti in tudi narodna zavest začne plahneti tako, da končno čisto premine.

Zdaj imamo lepo dvorano, morda ne tolikšno za veliki ples, vendar lepo in intimno za hram slovenske besede. In ta mora obvladati v tem prostoru nas vse. Mladim jo moramo v tej dvorani dajati ob vsakem priložnostnem trenutku. Mladi morajo spoznati, da je to oaza, ki je drugačni svet in z drugačnim ozračjem, kot tisti, ki jim je usojeno živeti. Ta spodnja narodna oaza naj

Skupna pota...

(nadaljevanje z 2. str.)

sem še s tistimi, s katerimi nas povezuje poleg bratske krvi tudi podobna politična usoda.

Ne pričujemo novega obdobja, temveč z neomajnim zaupanjem v božjo pomoč in združenimi močmi nadaljujemo delo, ki je bilo začetno skoraj pred sto leti.

dr. Marko Kremžar
načelnik SLS

V BLAG SPOMIN

OB DRUGI OBLETNICI

LOUIS FABEC

ki nas je za vedno zapustil
dne 4. oktobra 1982.

*Dve leti Te zemlja krije,
Tvoje truplo v grobu spi,
ni za nas miru, pokoja,
odkar Te več med nami ni.*

*Kakor ovce brez pastirja
čutimo zdaj osamljenost.
Vsi želimo k Tebi priti
v nebeško veselost.*

*Vrh višave bivaš jasne,
kjer težav ni ne skrbi,
sonce sreče ne ugasne,
lepša zarja Ti svetli.*

Žalujoči:

Žena - Louise, roj. Hočevar;
hčerka - Monica Dobritch z družino;

sinovje - Louis z družino,
Jim z družino,
Tony z ženo,
Eddie;

in ostalo sorodstvo
v Ameriki in Sloveniji.

Euclid, O., 2. oktobra 1984.

nam ohranja nad njo narodno cerkev. Če tu spodaj slovenske besede ne bomo dajali in v naših domovih kolikor se le da, potem se tudi v cerkvi sv. Cirila ne bo več slišala. Ali bo to še slovenska fara? V soseščini lahko se zgledujemo, kako se to lahko zgodi. Verjemite mi, samo za slovenski evangelij pri maši, jaz ne bi hodil vsako nedeljo iz Ridgewooda v New York k maši.

Za idejo nove dvorane sem bil takoj navdušen, čeprav poznam vse pasje dni našega skupnega narodnega življenja na Njujorskem. In vprav zato nisem odnehal, da ne bi imeli svoje zahvalne nedelje pri Sv. Cirilu v hvaležnost, ki so z mislijo, naporom, delom in denarjem omogočili, da se je to naredilo. Ivan Blejč je na to drugo junijsko leto šele dobil pravo priznanje za njegov levji delež. Dali smo mu ob tej priliki lepo umetniško izdelano priznanje. Dr. Silvester Lango je bil v svoji ponižnosti zadovoljen, kot je bila tudi Kristina Zajc z uspehom tega lepega farnega zahvalnega dneva.

Le s temi napori, čeprav je naše skupnostno narodno življenje tako nihajoče, da včasih ne veš, pri čem in kje smo, je bilo možno, lani in letos, začeti na tretjo septembrsko nedeljo to naše življenje s prosvetno uro v lepi dvorani, v kateri je zdaj prijetno biti.

Seveda. Iani je bila udeležba precej večja, saj mi je gneča naših ljudi knjižno stojnico porinila v mali kotiček. Letos sem imel sam s knjigami vso veliko mizo. In z iztržkom sem kar zadovoljen. Dejstvo je, da tudi v tej mali naši skupnosti oddam precej slovenske tiskane besede v naše domove in našim slovenskim ljudem. In, če bomo mlade naučili brati to besedo, potem lahko še gledamo v živo našo narodno skupnost pri Sv. Cirilu. Ker, če bodo to slovensko besedo brali, jo bodo tudi govorili. In, ker jo bodo mladi govorili, potem bo naša fara še živa in naša slovenska srenja še občutena v tem velikem ameriškem Babilonu, v katerem se bo še tu in tam slišala slovenska govornica, da bodo drugi ljudje povpraševali, kdo pa so ti, ki tako govore...

Tone Osovnik

Novi grobovi

(Nadaljevanje s 1. str.)

na 6205 St. Clair Ave., rojena Škerjanec v Hruševju, Slovenija, od koder je prišla v Cleveland l. 1924, vdova po l. 1938 umrlem Josephu, mati Josepha (Mentor, O.), 4-krat stara mati, vsi bratje in sestre so že pok., zaposlena kot šivi-

lja pri Bobbie Brooks, Inc. 45 let, vse do svoje upokojitve l. 1972, članica SNPJ št. 147 in SZZ št. 25. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti v sredo, 3. oktobra, dop. ob 9. uri, v cerkev sv. Vida ob 10., od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Hattie Hochevar

V nedeljo, 30. septembra, je v Euclid General bolnišnici umrla 74 let stara Hattie Hochevar s 14411 Darley Ave., rojena Kutschinski, vdova po l. 1977 umrlem Rudolphu, mati Johna Smoker, Hattie Ann Troha, Pauline Cook, Edne Johnson (obe v Phoenix, Az.), Rudolpha, Rose Gadus in Alberta (Phoenix, Az.), stara mati in prastara mati. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152. cesti v sredo, 3. oktobra, dop. ob 9.30, v cerkev sv. Jeroma ob 10., od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, pop. od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

MALI OGLASI

Going to Slovenia?

Taxi, Chauffer, Guide Service. Very reasonable rates. Call Joseph at 951-7544. (74-83)

House for Rent

E. 185 St. area. 2 bdrm. bungalow. Newly decorated. No children. No pets. Call 951-9487. (74-75)

2 Apts. for Rent

4 & 5 rooms. E. 68 St. Call 361-6156. (74-75)

Perpetual Help Parish

3 bdrm brick bungalow. 30 years young. Divided basement with Rec room. 2 car garage. 200 ft. lot. Within walking distance of church & public transportation. 50s.

Family Sized Colonial

Alum. sided. 5 bdrms. 2 1/2 baths. Newer 2 1/2 car garage. \$44,900. Call Mary Jane Balazs 731-1849. Century 21 Wm. T. Byrne 261-5100 (74-75)

Anton M. Lavrish

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapcramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe. - Vprašajte za brezplačen predračun! -

- 831-6430 -

Prof. dr. Jože Velikonja

KJE, DOMOVINA, SI?

III.

Morda nam je lahko v tolažbo, da bo problem kmalu izginil, ko bodo pomrli vsi tisti, ki so v svetu iskali svobodno tribuno za svoje ustvarjanje. Življenjske usode Rude Jurčiča, Vojeslava Moleta, Stojana Batiča, Antona Novačana so boleč opomin vsem, ki jim je pri srcu slovenska ustvarjalnost. Za te in za stotine drugih doma ni bilo prostora. Ob pomenu nanje se odmaknjeni kulturni ustvarjalci in odjevalci sprašujemo, če nas še rade šteje med aktivne člene Evropskega kulturnega projekta ali vsaj v nedefinirano kulturno občestvo, ali so nas izpraševali že odpisali.

Poudarjanje enotnega kulturnega prostora je za nas v svetu tvegano tudi zaradi naše zvestobe vere v pravico do družbe, o kateri je pred leti pisal Milan Komar. Pravice do drugačnosti med nami, kakor tudi pravice do drugačnosti, enako svoje delo primerjamo z našim enovitim kulturnim prostorom v matični Sloveniji. Četudi je enotni kulturni prostor v matični Sloveniji danes precej tolerantnejši od redkih drugonaravnih odtenkov — izhajanje nove Revije to potrjuje —, je naša drugačnost še vedno pogojena z našimi ustavnimi določbami samoupravne družbe.

V sodobnem svetu je razpranje o kulturni enovitosti in teritorialni pogojenosti kulturnih skupnosti dokaj živahno, kajti zaradi številnih novih in mednarodnih migracij je teritorialna homogenost vedno bolj vsaj načeta. V Sloveniji ta pojav srečujemo v obrobni in glavnih središčih.

Slovenski primer ni edinstven. V matični Sloveniji vztrajno raste odstotek neslovenskega prebivalstva — zaradi enotnega jugoslovanskega kulturnega prostora — zato spremljajo pojavi, ki so bili do sedaj v Sloveniji neznan. Vredni Matvejević (Jugoslavija, Zagreb 1982) o novem jugoslovanskem proletariatu v Sloveniji (str. 104), vendar ne izpelje tega razmišljanja do današnje realnosti, ko postaja vloga slovenskih predstavnikov v družbenih ustanovah lokalnega značaja vedno močnejša.

Proces se še ojača v naslednjem rodu, posebno kjer so otroci navezani na besedni zaklad staršev in sosedov in morda slovenske sobotne šole. Zato je v zdomstvu slišati samohvalo o čisti slovenščini brez spakedrank, zato je najti krčevitost v pisni in govorni besedi, trmasto oklepanje besed in stavkov, ne le kot občevalno sredstvo, ampak kot simbol slovenskosti.

Slovinci v svetu nimajo alternative, ob kateri bi lahko nadomestili enovrstne slovenske prvine z novimi in drugačnimi. Tudi če bi se preselili iz ene emigrantske dežele v dru-

go, ali iz enega mesta v drugo, bi se s tem ne otresli neslovenskega okolja. Ta proces je povsem drugačen na sklenjenem slovenskem ozemlju doma in za mejo.

Slovensko ozračje v Ljubljani je lahko zatohlo; izogneš se mu, če odideš iz Ljubljane — in ni ti treba iti daleč. Z odmikom ne izgubiš stika s slovensko kulturno realnostjo. Zame so najbližji otoki slovenske zdomske realnosti 1400 kilometrov daleč v San Francisku. Če mi slovenskost lastnega doma ne ugaja, lahko sedem v avto in grem na pot. V dnevnu ali dveh sem pri prijatelju, ki me bo slovensko ogovoril. Zato je treba razumeti, kako dragocen je za nas v zdomstvu vsak stik s slovenskim svetom. Navadno je zvezan z naporom, kajti zunanji svet ohranjanju kulturnih identitet ni naklonjen.

Za vse tiste, ki bi hoteli slediti kulturnemu življenju doma in za mejami, obstajajo zapreke tudi v načinu, kako posebno matična Slovenija vrši vlogo poročanja in obveščanja. Večina slovenskega, posebno revijalnega tiska, domačega in zamejskega, je nedostopna tudi tistim, ki bi hoteli slediti vsemu kulturnemu dogajanju. Nikjer v Ameriki, severni ali južni, ni mogoče redno slediti pisanju *Sodobnosti*, *Nove Revije*, *Problemov*, *Teorije in prakse*, *Naših razgledov*, *Družine*, *Zaliva*, *Mladike*, *Naše luči*, *Mosta*, *Celovškega zvona*, *Znamenj* in ne vem, česa še. Vse te publikacije, ki naj bi posredovale kulturno dejavnost, so redkost v ameriških študijskih knjižnicah ali raziskovalnih centrih.

Kljub šibkemu dinarju so privatniku težko dosegljive — ter me marsikdaj dosežejo s polletno zamudo. Toussaint Hočevnar je pred leti predlagal, da bi bila za ljudi v svetu potrebna informativna revija. Do take informativne revije se niti doma, niti v zamejstvu še nismo dokopali. *Rodna gruda* in *Naš delavec* ne vršita te vloge, še najboljši posrednik je *Mladika* in — upajmo — *Celovški zvon*. Ker torej v svetu na redno tiskovno obveščanje ne moremo računati, zato smo navezani na priložnostne dobrote, ki jih dobivamo bodisi direktno, bodisi po posrednikih. Morda nas je en ducat po svetu, da si med seboj pomagamo s posredovanjem tiskanih stvari.

Pisci in uredniki v matični Sloveniji bi lahko pomagali, če bi se postavili na stališče, da bralec nič ne ve o problemu, ki ga pisci obravnavajo. Kratek uvod bi zadostil. Danes je velik del *Celovškega zvona* nerazumljiv tudi za kulturno osveščena slovenskega človeka v svetu.

(dalje prihodnji torek)

Hrvaški evharistični kongres

GORICA, It. - V nedeljo, 9. septembra, je hrvaška Cerkev zaključila proslavljanje 1300 letnice pokristjanjenja Hrvatov z mogočnim narodnim evharističnim kongresom, ki se je v soboto popoldne odvijal v Zagrebu, naslednji dan pa v Mariji Bistrici. Pravijo, da se je tega slavlja udeležilo 300.000 vernikov. Navzoči so bili tudi zastopniki oblasti.

Kongresu je predsedoval kot papežev odposlanec dunajski nadškof kardinal Joseph König. Ta je tudi izročil hrvaškemu škofu posebno poslanico sv. očeta, ki jo je v Mariji Bistrici prebral reški nadškof dr. Josip Pavlišić. Papež v tej poslanici, ko omenja prednike, ki so odločno branili krščanstvo, potem ko so ga sprejeli, poudarja ekumensko poslanstvo Hrvatov z besedami: »Božja Previdnost je postavila vaš narod med Zahod in Vzhod, kjer se stikajo različne kulture in ljudstva. Zadnji koncil je sprožil veliko ekumensko gibanje, ki teži k iskrenemu in odprtemu dialogu z brati kristjani, verniki nekrščanskih religij in tudi z neverujočimi. Prav v tem je vaše posebno važno poslanstvo: živite v večverski državi, v kateri so poleg vas pravoslavni in evangeličanski kristjani, muslimani in neverni. Kot katoličani ste poklicani, da v polni zavesti svoje vere, kulture in narodnosti gojite medsebojno spoštovanje, prijateljstvo in sodelovanje pri delu za skupni blagor, in to v pravem evangelijskem duhu ter po smerni-

Nova Gračanica

(nadaljevanje s 6. str.)

banci. Danes v SFRJ smo priča zopetnemu pritisku s strani Albancev na tem avtonomnem teritoriju, ko premnogi Srbi zapuščajjo zemljo svojih prednikov.

V tej novi tragediji srbskega naroda pa se je le pojavila neka svetloba in upanje. Srbski narod v ZDA, Kanadi in drugod po svetu se je pred komaj par leti organiziral in začel nabirati za nov srbski pravoslavni center. Blizu Chicaga se je zgradila v tem centru pristna kopija slavne Gračanice. Dne 12. avgusta 1984 se je zbralo 17.000 Srbov, da prisostvujejo posvečenju tega novega svetišča. Med gosti so bili odposlanec predsednika Ronald Reagana, med botri pa princ Andrej Karađorđević. Ob tej priliki je bila tudi proglašena svobodna srbska pravoslavna Cerkev, povsem ločena od srbske Cerkev v SFRJ z metropolitom Irinejem na čelu.

Za ta novi center se je zbralo v par letih ogromna vsota 5,5 milijona dolarjev, v glavnem od skromnih srbskih imigrantov. Samo na dan posvečenja se je nabralo nič manj kot pol milijona dolarjev. V teh dejstvih se nedvomno kaže izvenredna zvestoba Srbov do svoje Cerkev in pomembnost njene vloge za srbski narod v bodočnosti.

ZU

cah II. vaticanskega koncila in vaših pastirjev. Tako boste zares sinovi miru in orodje pomirjanja v državi.«

V svoji poslanici je papež nadalje zapisal: »Ko sem danes duhovno z vami, imam tudi močno željo, da v bližnji bodočnosti obiščem to vaše svetišče in se s tem odzovem na vabilo vaše škofovske konference kakor tudi na prijazno pripravljenost državnih oblasti ter tako odpravim svoj zaželjeni pastoralni obisk v Jugoslaviji.«

Zanimivo pa je, da msgr. Pavlišić tega odlomka, ki bi gotovo v prisotnih vzbudil val navdušenja in odobravanja, ni prebral. Kaj je botrovalo tej opustitvi?

Naj še omenimo, da je bilo na kongresu prisotnih pet kardinalov: poleg Kuharića in Königa še Meissner iz Vzhodnega Berlina, Macharski iz Krakova in Lekai iz Budimpešte-Ostrogoma, nadalje 33 škofov in nadškofov ter nad tisoč duhovnikov. Iz Slovenije sta prišla metropolit Šuštar in oba mariborska škofa Kramberger in Smej, z njima pa okoli tisoč slovenskih vernikov.

Drugi dan kongresa je v Mariji Bistrici imel glavni govor kardinal Franjo Kuharić. Podal je misel o človekovi svobodi, posebej o svobodi veroizpovedi. »Resnično svobodna je samo tista družba, v kateri vsak človek svobodno živi z Bogom,« je pribil.

Nova cerkev na kraju medvojnega brezumja

V nedeljo, 2. septembra, je patriarh srbske pravoslavne Cerkev German posvetil v Jasenovcu, kraju, ki leži ob izlivu Une v Savo novo cerkev, ki je tako kot prejšnja posvečena sv. Janezu Krstniku. Sezidali so jo na mestu stare, ki so jo ustaši v svoji divjosti razdejali leta 1941. Zagrebškega nadškofa kardinala Kuharića je zastopal njegov pomožni škof Kokša, ljubljanskega nadškofa pa kanonik Ivan Merlak.

Jasenovac je bil kraj, kjer je stalo veliko ustaško uničevalno taborišče in v katerem je bilo pobitih več deset tisoč ljudi (nekateri govorijo tudi o stotisočih), v glavnem pravoslavni Srbov. V njem je izgubilo življenje tudi osem slovenskih duhovnikov, ki so jih spomladi 1941 Nemci pregnali na Hrvaško. Eden izmed njih, Franc Rihar iz Dobrove pri Ljubljani je moral umreti, ker ni hotel peti Tedeuma za 14. april, dan ustanovitve t.i. Nezavisne države Hrvatske.

V govoru, ki ga je imel patriarh German po končanem bogoslužju pred glavnimi cerkvenimi vrati, se je dotaknil tudi odnosov s Hrvati in dejal Srbov: »Vi živite tukaj z našimi brati Hrvati rimskokatoliške vere. Burna in trpljenja polna preteklost nas je tu pomešala in usmerila v skupno življenje. Jasenovac naj bi bil velik in vedno zgovoren opomin, da morata biti ljubezen in

(dalje na str. 8)

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Reginald me je predstavil nadzorniku za misijonsko šolstvo. Ta je svetoval, naj takoj vložim prošnjo za vpis, da bi zagotovil vstop v srednjo šolo konec pomladi, ko se začne šolsko leto. Missouri, kjer je šola, je tako visoko vrh Himalajskega predgorja, da se letne počitnice začno pred božičem in se nato pouk vrši poletne mesece. Kraj je pozimi zaradi snega in plazov nedostopen.

Posvetovati se je bilo treba predvsem z družino. Nada je želela, da bi sprejel službo v Indiji, ni pa ugovarjala ponudbi za Pakistan. Mlajši sin, Danilo, se je navduševal za šolo v visokem gorovju, Michael pa bi rajši ostal v Washingtonu, kjer je imel samo še starostno leto do podelitve diplome *Friends* šole. Prevladal je sklep obdržati družino skupaj in da bi se fanta ne ločila.

Pred sprejemom službe je bilo treba več izvedeti o gmotnih potrebah za preživljanje v deželi. Pri odseku za Indijo in Pakistan v State Departmentu so mi vljudno šli na roko s podatki o vremenskih prilikah, o oskrbi z živežem in morebitni pomoči generalnega konzulata v Daki, či bi mi bila potrebna. Dovolili so mi celo posluževati se konzularne pošte za poročanje Gulickovemu inštitutu in za drugo osebno korespondenco.

Šel sem tudi na pakistansko poslaništvo v Washingtonu. Potreben mi je bil vizum na potnem listu; zanj bi sicer prošil šele po sprejemu ponudbe, a hotel sem predvsem izpraševati o življenjskih prilikah in si izposoditi knjige ali kakršno koli literaturo o obstoječih vladnih upravah njih države.

Poslanik Ali Khan me je osebno sprejel. Prišel je v Washington šele pred kratkim po triletnem službovanju kot poslanik v Pekingu. Odprt mož, lahkoživec po svojem kraljevskem poreklu v Bengaliji, po značaju in zgovornosti bolj primeren za trgovskega zastopnika kot opreznega diplomata.

Vneto je govoril o skušnjah na Kitajskem, več hvalil kot karal, obenem mi razkazoval svoje fotografije o Maocetungom in Čuenlajem.

Pojasnjeval je celo svoje družinske razmere. Imel je dve ženi. Prva z otroki se mu je med njegovo odsotnostjo v Pekingu odtujila, zato je poročil drugo, mlajšo in lepšo. Za prvo je v Daki zgradil majhno vilo, pa ženska, tudi kraljevskega rodu, ni več hotela živeti

med svojimi ljudmi in se je preselila v London.

Pokazal mi je sliko lepe vile z vrtom in stransko hišo za služinčad. Beseda je dala besedo in ne da bi ga vprašal, ali da posestvo v najem, je sam ponudil – za 150 dolarjev mesečno, plačanih njemu direktno iz ameriške banke v dolarjih. Razumljivo! S takim plačevanjem se je poslanik izognil davku za najemnino. Najel sem torej takoj, poslanik pa mi je na potni list osebno pritisnil vizum za štiri leta brezplačno.

Profesor Gulick na inštitutu se je čudil. Veselilo ga je, da brez odlašanja lahko javi glavnemu sekretarju v Daki, da je dobil zaprošenega svetovalca, ter mu obenem sporočil moje ime in približen dan prihoda, konec meseca junija.

»Kako ste mogli v tako kratki dobi dobiti vizum na potni list? Drugi prosilci navadno čakajo na tako dovoljenje cel mesec ali še dalj. Vi ste hiter delavec,« je pripomnil. Razložil sem mu razgovor s poslanikom in da sem že najel njegovo hišo.

Inštitut mi je obljubil pripraviti in odpremiti v Dako kolikor mogoče obsežno zbirko strokovnih knjig, ki bi mi služile pri poslovanju. Ukrenili smo vse potrebno zaradi dopisovanja o rezultatu glede preiskovanja: o obstoječem poslovanju, hibah in pomanjkljivostih, o konferencah z vodstvom policijske službe, nato o priporočilih o potrebnem ali zaželenem preustroju.

Na moje priporočilo je predsednik obljubil, da bo po svoji uvidevnosti izročal prepise mojih poročil tudi glavnemu uradu Mednarodne zveze policijskih šefov v Washingtonu, katere aktiven član sem že mnogo let.

Telefoniral sem gospodu Leonu Zakrajšku v New York, da mi kupi štiri vozne listke prvega razreda do Dake. Ustavil bi se in presedel v druga letala v Frankfurtu, na Dunaju, v Rimu, Atenah, Carigradu, Bejrutu, Delhiju in Kalkuti.

Naročilo mu je vzelo besedo. »Ti si pa res deseti brat! Kaj nimaš dovolj potovanja? In zdaj spet v tako daljne kraje!« Izpraševal pa ni, zakaj in kako. Bil je vaje mojnih naročil za vozne listke.

Iz New Yorka v Delhi – Uslužen znanec na vsaki postojanki

Bolje rečeno prijatelj. Nič ni na potovanju po tujih krajih bolj razveseljivo, kot če te prijateljsko sprejme star tovariš ali sodelavec iz preteklih let.

Obujajo se spomini in znanec kot gostitelj se potruji biti na uslugo. Pri potovanju z družino je taka pomoč v neznanih krajih dragocena. In mi smo imeli srečo. Kjerkoli smo po dolgem potovanju pristali, smo našli prijatelja in se z njegovo pomočjo seznanili z znamenitostmi mesta in okolice.

Obiski te vrste niso bili izkoriščanje starega prijateljstva. Vsak gostitelj je bil svoječasno tudi naš dobrodošel gost. In če bi bil na primer konzul ali kak drug ameriški zastopnik v Frankfurtu ali Atenah izvedel, da smo bili v mestu in mu nismo telefonirali za sestanek, bi bila zamera. Izkoristili smo torej gostoljubje v polni meri.

V Frankfurtu, prvi postaji po dvanajsturnem mirnem poletu preko Atlantika, sem z letališča poklical konzula Tracija, s katerim sem sodeloval v vojnih letih. Imel sem že rezerviran hotel, kar mu ni bilo všeč. Protestiral je, da ima dovolj velik dom in bi se lahko pri njem nastanili za dva dni odmerjenega odmora. Pozno popoldne je poslal po nas šoferja, da bi šli k njemu večerjat.

Konzulovo poslovanje ni vključevalo obveščevalne službe, dasi je bil njegov urad od nje silno prizadet in ogrožen kot tarča podtalno delujočih mrež za sovjete. Čeprav je vedel, da se poslovno ne zanimam več za špijonažo, mi je kot nekdanjemu drugu razodel težave poslovanja zaradi agentov iz vzhodnih držav Evrope. Zaposliti za njegov obsežen urad, celo za preprosta hišniška dela, Nemce ali ubežnike z vzhoda je kaj nevarno, tudi če se izvede preiskava, ali so prosilci zanesljivi, le kdo bo jamčil zanje.

Navedel mi je celo vrsto primerov iz svojega in drugih ameriških uradov, ko se je dokazalo, da so novi uslužbeni nepošteni ali pod kontrolo obveščevalnih služb sovražnih režimov. Razložil je, da so sovjeti po Zahodni Nemčiji razvili štiri špijonažne mreže: češko, najštevilnejšo, s središčem v Münchnu, vzhodnonemško v industrijskih centrih severa in zahoda, poljsko in rusko v raznih delih federacije. Sovjeti so vodili vse, a poročila teh mrež so šla na obveščevalne urade v Pragi, Vzhodnem Berlinu in Varšavi, od tam pa v Moskvo.

(se nadaljuje)

Hrvaški kongres...

(nadaljevanje s 7. str.)

sloga zakon našega prihodnjega skupnega življenja. Tudi ta božja hiša naj služi temu namenu... naj bo kakor svetilnik vsem, ki prihajajo vanjo ali hodijo mimo nje, in kaži-pot v srečno prihodnost. Modri Salomon uči, da sovraštvo zaneti prepire, ljubezen pa vse prekrije. To svetišče naj postane kraj, kjer se bo oznanjala ljubezen, prava krščanska ljubezen, o kateri govori apostol Pavel v pismu Korinčanom.«

Kat. glas (13.IX.1984)

The Holy Family Society of the USA

ONE FAIRLANE DRIVE, JOLIET, ILL 60434

Since 1914...

The Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only.

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

- Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
- Scholarships for young women aspiring to become nuns.
- Additional scholarships for needy boys and girls.
- Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
- Bowling, basketball and little league baseball.
- Social activities.
- Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba

sv. Družine

Officers

President.....	Joseph J. Konrad
First Vice-President.....	Ronald Zerfran
Second Vice-President.....	Anna Jerisha
Secretary.....	Robert M. Kochevar
Treasurer.....	Anton J. Smrekar
Recording Secretary.....	Nancy Osborne
First Trustee.....	Joseph Sinkovec
Second Trustee.....	Frances Kimak
Third Trustee.....	Anthony Tomazin
First Judicial.....	Mary Riola
Second Judicial.....	John Kovas
Third Judicial.....	Frank Toplak
Social Director.....	Mary Lou Golf
Spiritual Director.....	Rev. Lawrence Grom, O.F.M.
Medical Advisor.....	Joseph A. Zalar, M.D.

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«
Združene države:

_____ Za eno leto – \$28.00.
_____ Za pol leta – \$14.00.
_____ Za tri mesece – 8.00.

Kanada in druge dežele izven ZDA:

_____ Za eno leto – \$40.00.
_____ Za pol leta – \$25.00.
_____ Za tri mesece – \$15.00.

Petkova izdaja:

_____ \$15.00 na leto v ZDA.
_____ \$20.00 na leto v Kanadi in drugih deželah.

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!